

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen



MEDITATIE

Stefanus' getuigenis door de Heilige Geest

"Maar hij, vol zijnde des Heiligen Geestes..."

Hand. 7:55

Een ontzaglijke, maar wel een terechte beschuldiging had Stefanus uitgesproken: "Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstraat altijd de Heilige Geest."

Dat deden ze, de Joodse raadslieden: de Heilige Geest wederstaan. De lange rede die Stefanus had gehouden, overtuigde hen echter niet. Ze lieten zich er niet aan ontdekken dat zij het verkeerd zagen. Zij lieten zich niet gezeggen. Lasterlijke woorden had hij immers gesproken, zo meenden zij. En wát hij ook aanhaalde uit het Oude Testament over de wet en over de tempel, zij veranderden niet van mening. Zij zijn als hun vaders, die de profeten hebben vervolgd, hun het zwijgen hebben opgelegd en hen hebben gedood. De lieden van het Sanhedrin zullen zich van Stefanus ontdoen.

Het oordeel van Stefanus is terecht. Is geen emotionele uitval zonder meer. Niet gesproken vanuit laatdunkendheid. Hij zocht ze te winnen. Mannen broeders en vaders, zo had hij ze aangesproken. En het laatste wat we van hem lezen, is zijn gebed voor hen: "Heere, reken hun deze zonde niet toe!"

Kan dat dan, zo zou iemand kunnen vragen, de Heilige Geest wederstaan? Wij belijden toch dat Gods Geest onwederstandelijk werkt? Ja, inderdaad, maar hun zonde is het verzet tegen de Geest en tegen het Woord. En God kan mensen overgeven aan hun verharding. Maar Hij is ook machtig het verzet te breken, zodat Zijn Geest niet meer wederstaan wordt.

Overigens wel opmerkelijk; we lezen in deze geschiedenis niet dat (oudere) leden van het Sanhedrin hun verzet opgeven we lezen wel van die jongeling, Saulus. En we weten hoezeer hij de gemeenten nog zal gaan vervolgen, maar dat hij het toch volkomen, zal verliezen van God; alle verzet zal opgeven en zelfs

door God in Zijn dienst gesteld zal worden.

Stefanus wordt de eerste bloedgetuige van Christus. Hij zal evenals Christus sterven buiten de legerplaats. Indrukwekkend hoezeer hij lijkt op Zijn Heere en Meester. Vol zijnde van de Heilige Geest, mag hij in zijn lijden veel vertonen van het evenbeeld van Christus.

Profetisch geeft hij nog getuigenis van wat hij ziet: de hemel geopend en de Zoon des mensen, staande ter rechterhand Gods.

Staande; gereed om in te grijpen. Staande als Voorbidder voor Zijn Kerk op aarde.

Koninklijk doet de stervende Stefanus zijn overwinningsroep horen: "Heere Jezus, ontvang mijn geest."

Priesterlijk doet hij voorbede: "Heere, reken hun deze zonde niet toe."

Gods Kerk op aarde is een lijdende Kerk. En lijden kunnen en willen wij niet. Zal het zo ver komen dat – op welke wijze dan ook – ook wij zullen moeten lijden? Zullen we dan iets hebben als wat Stefanus had toen hij het lijden kon ondergaan? Beslissend is of de Geest Die in

hem was, de Geest van Christus, ook in ons zal zijn.

Wat een tegenstelling in deze geschiedenis! Enerzijds: wederstaan van de Heilige Geest, en anderzijds: vol zijn met die Geest, geleid worden door de Geest van Christus, Die op Hem doet lijken.

De Joodse raad heeft Stefanus verworpen. Men verwierp ten diepste Gods Woord.

Wederstaan van de Heilige Geest...

Vreest u er ook wel eens voor? Op een andere wijze dan het Sanhedrin, maar toch, wat doen we anders als we niet echt geleid willen worden door Woord en Geest? Ik denk aan een tekst die voor John Bunyan in een bepaalde periode van zijn leven van grote betekenis is geweest: "Ziet toe, dat gij Dien, Die spreekt, niet verwerpt" (Hebr. 12:25).

Ootmoedig acht geven op het Woord en door Gods Geest geleid worden, een beter leven is er niet. Stefanus zag een open hemel.

B.L.C. Aarnoude

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie van ds. B.L.C. Aarnoudse opgenomen over Hand. 7:55 "Stefanus' getuigenis door de Heilige Geest." Ds. M.C. Tanis schrijft over 2 Tim. 3:14-15 onder het opschrift "Paulus roept op tot vastberadenheid" en een kort stukje getiteld "Wat zal dat doen?". Ds. P. Roos levert een bijdrage onder de titel "Refojeugd". Ds. P. den Butter vervolgt zijn serie over de woorden van Agur. Dit keer alleen een column van ds. J.M.J. Kieviet "Een open deur." Ds. K. Hoefnagel beantwoordt in zijn rubriek een vraag over het ontstaan van de ziel. Een derde en laatste aflevering van de bewerking van

de lezing die ds. P. de Vries hield op een ambtsdragersvergadering van chr. geref. en hersteld herv. ambtsdragers gehouden te Werkendam is opgenomen. Tenslotte is een artikel over Johannes Barueth opgenomen.

Urk Eben-Haëzer

Ds. A.C. Uitslag is zaterdag 24 mei bevestigd als predikant van de Chr. Ger. Kerk Eben-Haëzer door ds. A. van Heteren. De tekst hiervoor was Johannes 16:8 "En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid en van oordeel. Ds. A.C. Uitslag deed intrede met Zacharia 4:6b Niet door kracht, noch door geweld,

maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen. Urk Eben-Haëzer kreeg in de plaats van ds. A.A. Egas, die nu in Middelharnis mag arbeiden, weer een tweede herder en leraar. In beide diensten klomk door dat de Heilige Geest zondaren bekeert. Het welbehagen van God zal voortgaan tot de laatste zal zijn toegebracht. De Heere geve Zijn zegen aan beide predikanten en breide Zijn Koninkrijk uit in de grote gemeente waar zij samen mogen arbeiden.

Fam. A. Beukers- de Lange

D.V. 10 juni a.s. is het zestig jaar geleden dat de fam. A. Beukers- de Lange in het huwelijk werden verbonden. Als u hen wilt feliciteren is hiervoor gelegenheid op dinsdag 10 juni 2008 van 16.00 tot 17.30 uur in het Parkrestaurant van Avifauna te Alphen a/d Rijn. Adres fam. Beukers: Toussaintplein 20. 2406 XL Alphen a/d Rijn.

Mw. Slagboom- Bos

Mevr. Slagboom verblijft nu in verpleeghuis Overduin te Katwijk (afd. Esdoorn). Vanwege toenemende dementie was het niet langer mogelijk dat zij zelfstandig woonde. De omstandigheden zijn zelfs zo dat zij geen weet heeft van haar 'verhuizing.' Uit het land ontvangt zij altijd nog veel post, wat zeer op prijs

wordt gesteld. Correspondentieadres: E. Slagboom, Voorstraat 154, 2225 EW Katwijk zh, tel. 071-4029737. De Heere gedenke mw. Slagboom, met haar kinderen en kleinkinderen, in de omstandigheden waarin zij verkeert.

Ds. P. van Zonneveld

J.l. 28 mei mocht ds. P. van Zonneveld de leeftijd der zeer sterken bereiken. Namens redactie en bestuur willen wij hem en zijn vrouw van harte gelukwensen met zijn tachtigste verjaardag. Tot

op heden mag hij nog voorgaan in de kerken. Dat is een bijzonder voorrecht. De Heere gedenke hem met zijn vrouw bij het klimmen der jaren en geve dat hij Gods Woord nog enige tijd mag uitdragen in het midden der kerken en zijn bijdrage mag leveren voor ons blad.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 19 juni verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 12 juni.

AvH

Ambtelijke praktijk

PAULUS ROEPT TOT VASTBERADENHEID

2 Tim. 3:14 en 15

Vastberadenheid

Na gewezen te hebben op de verleiders, op hun werkwijze en hun doel, schrijft Paulus aan Timotheüs: maar blijf gij in hetgeen gij geleerd hebt (vs. 14a). Met overtuiging, met klem, heeft Paulus dit geschreven. Nu moet niemand menen dat het geschrevene tot het verleden behoort. Ook tot ons komt het. Het onderwijs wat Timotheüs heeft ontvangen mag in geen enkel opzicht gewijzigd of losgelaten worden. Wat hij gehoord heeft, is voor zijn leven. Dit heeft met conservatisme of met ouderwets zijn niets te maken. Dit beoogt Paulus in geen enkel opzicht. Paulus wijst op het onderwijs uit Gods Woord. De geschriften van het Oude Testament. Meer was er toen niet. Maar we moeten er wel bij betrekken de mondelinge overlevering omtrent Jezus Christus en Zijn heilsleer. De leer van de drie-enige God.

Timotheüs hoorde ook spreken uit de praktijk. Hij hoorde van het werk van de Heere in een zondaar. Hij zag de vreze des Heeren uitstralend in het leven. Welk een onderwijs heeft hij ontvangen van Paulus, zijn moeder en grootmoeder. De twee laatsten behoren bij wat Paulus schrijft. Leef voor ons het onderwijs wat we hebben gekregen in kerk en op de catechisatie? Zijn we thuis geraakt in de leer? Dat is geen stuk leer of een onbegrepen iets. Heel vroom kan ook gezegd worden: het komt niet op het hoofd, maar op het hart aan. Laten we niet vergeten dat het zaligmaakend geloof niet los gezien mag worden van het hoofd. Kennis en beleving gaan samen. Ook onder ons kan het accent bijzonder liggen op de ervaring. Met de mededeling: ik ondervind het zo. Ook kan het denken prevaleren. Ik denk er zo over. Of ik zie het zo. Catechisatielessen schijnen het niet meer te doen. De heilsorde is van vroeger tijd. De belijdenisgeschriften worden wel

niet afgeschreven, maar er bij leven is een tweede. De tweede dienst, waarin bijzonder de catechismus aan de orde wordt gesteld, lijkt op retour te zijn. Zal de dienst zich handhaven, dan moet er een andere vulling komen. Wat blijft er zo over van het gereformeerd-zijn? Het woord van Paulus aan Timotheüs heeft veel te zeggen. Ons geestelijke welzijn is erbij betrokken. Verstarring mag niet optreden. Vandaar de benadrukking: blijft in hetgeen gij geleerd hebt. Het geleerde moet steeds zijn hart hebben. Hij moet erin en erdoor leven. Het moet zijn vermaak zijn. Zijn kracht, zijn troost. Het geleerde draagt zo vrucht in het leven van Timotheüs. Is dat ook bij ons het geval? Bij ambtsdragers mag het niet ontbreken. Anders is men steigerhout. Het is van betekenis. Maar het wordt afgebroken.

Calvijn

Calvijn schrijft: Wanneer ik hier (Genève) op de preekstoel sta, spreek ik niet alleen opdat men naar mij luistert, neen ik moet van mijn kant ook zelf een leerling van God zijn en het woord dat uit mijn mond voortkomt moet ook mij zelf tot profijt zijn. Anders: wee mij. Wat nu Paulus aan Timotheüs geschreven heeft wordt aangevuld met: en waarvan u verzekering gedaan is wetende van wien gij het geleerd hebt (vs. 14b). Lijdt Paulus door dit te zeggen aan zelfoverschatting? Beslist niet. Als s Heeren apostel heeft Paulus Timotheüs in de waarheid Gods onderwezen. Als geroepen die naar mag hij zo zelfverzekerd schrijven. Wat rotsvast is voor Paulus, moet het ook zijn voor Timotheüs. De Geest van Christus woonde en werkte ook in Paulus, van daar dat het onderwijs beheerst en geleid wordt door de Heilige Geest. Bij de opening van de Schriften was er de opening van het hart tot verstaan. Dat ondervond Timotheüs. Het werd door hem beaamd. Bij het onderwijs was niet alleen Paulus betrokken, maar het werd ook gegeven door zijn moeder en grootmoeder. Thuis heeft Timotheüs

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen.

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girerek. 70.43.50 t.n.v. Stichting

Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 10,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar.

Advertenties € 0.39 per mm met een

kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166-4646

ook veel geleerd. Het spreken, het voorlezen, heeft veel gedaan. De Godsvreze bij moeder en grootmoeder viel op. Wat Timotheüs zag en hoorde leidde tot gebed. Tot jaloersheid. Hun leven wilde hij kennen. Spreekt voor ons Psalm 25 vers 6? De huisgodsdienst doet ontzaggelijk veel in het leven. De zegen wordt meegedragen het leven in. Zo ook de catechisatie, wanneer er biddend mee omgegaan wordt. Welke handreiking geeft Hellenbroek in zijn vragenboekje.

De grond

Paulus wijst erop dat het geleerde grond heeft en die grond heeft betekenis voor het persoonlijke en ambtelijke leven. Timotheüs kent de heilige Schriften. Die uitdrukking heilige behoort niet tot de verleden tijd. Wanneer dat zo zou zijn, kunnen we met de Bijbel alle kanten uit. En dat gebeurt vandaag. Vandaar dat er zoveel meningen zijn. Het woord heilig spreekt van het Goddelijke. De Schrift is van de Heere. Vandaar dat het Woord ontzag vraagt. Luisteren, gehoorzamen, navolgen, vasthouden en belijden onder alle omstandigheden. Nu wist Timotheüs dat de heilige Schriften gevormd werden door de boeken van het Oude Testament. Van jongsaf kent Timotheüs het Oude Testament. Hij was er, zoals elke Joodse jongen, bij opgegroeid. Zoals bij de Joden voorgeschreven was, heeft hij er vanaf zijn vijfde jaar in leren lezen. In een openingssamenkomst van de Driestar te Gouda in 1956 zei een pedagoog: Jongelui! We hebben leren lezen en dat allereerst om Gods Woord te lezen! Een terecht opmerking, die vandaag niet vergeten mag worden. Timotheüs, houd vast aan het Woord van de Heere! Laat niet los wat je weet! Het is levens- en stervensgrond.

Het doel van de Heilige Schriften

Steeds dient eraan gedacht te worden, dat de Schriften wijs kunnen maken tot zaligheid (vs. 15a). Dat is het Goddelijke doel met de Schriften. Ze wijzen de weg tot de zaligheid. Nu is het Oude Testament niet vreemd van de Christus. Jezus Christus is oorzaak en bron van de zaligheid. Laten we niet vergeten wat in zondag 6 van de Catechismus staat. De vraag is: waaruit weet jij dat? Namelijk dat de Middelaar waarachtig God en waarachtig, rechtvaardig mens is? Het antwoord is sprekend, onvergetelijk. Uit het Heilig Evangelie hetwelk God eerstelijk in het paradijs heeft geopenbaard en daarna door de heilige patriarchen en profeten laten verkondigen en door de offeranden en andere ceremoniën der Wet laten voorbeelden en ten laatste door Zijn eniggeboren Zoon vervuld. Het Oude Testament legt het accent op de profetie en het Nieuwe Testament

op de vervulling. Bij onderscheid is er de eenheid. Het Oude en Nieuwe testament bevatten één boodschap, verkondigen één heil, prediken één Naam. Laten we dit goed onthouden. Ook voor de liturgie! Nu moeten we ook letten op de toevoeging door Paulus. Hij schrijft: door het geloof hetwelk in Christus Jezus is (vs. 15b). Het bezit, het lezen, het bestuderen van de Schriften is groot en goed, maar op zich niet genoegzaam. De Joden meenden dat dit wel zo was. Zie Johannes 5:39. De zaligheid wordt verkregen door het geloof. Jezus Christus is de inhoud van de Schriften. Door Hem is de Schrift volle werkelijkheid. Door de gerichtheid op, de behoefte aan Christus Jezus wordt de zaligheid verkregen. Het eeuwig behoud. De troost voor leven en sterven. Dit is leven en het geeft wanneer de Christus der Schriften in de Schriften ook voor ons spreekt, zaligheid. Zo is het dan: Door het Woord alleen. Door het geloof alleen. Door genade alleen.

M.C. Tanis

Bijbelstudie

Woorden van Agur - 18

Spr. 30:25: De mieren....

Agur wil aan de hand van een aantal voorbeelden de grote waarde van de wijsheid aantonen; voorbeelden die hij ontleent aan het dierenrijk. De eerste dieren waaraan hij denkt zijn de mieren. In het gedrag van die diertjes heeft hij een illustratie van de wijsheid gezien. En inderdaad, de mieren zijn een zeer sprekend voorbeeld.

Grote ijver

Ze zijn er in verschillende soorten en je kunt ze overal tegenkomen. Maar waar ze ook leven en tot welk soort ze behoren, ze zijn stuk voor stuk maar kleine beestjes. Onder de zool van je schoen kun je er in één keer wel honderd verpletteren. Als ze nauw met elkaar samenwerken kunnen ze gezamenlijk heel wat tot stand brengen, maar per stuk betekenen ze niets. Een onsterk volk, zo beschrijft Agur hen.

Natuurlijk hebben we ze ook gezien. Misschien hebben we ze ook wel eens met aandacht bekeken en zo gedaan wat Salomo in Spr. 6 adviseert. Daar zegt hij

WAT ZAL DAT DOEN?

In het RD van 19 mei j.l. gaat het ondermeer over homoseksuele relaties in een rapport wat de Christen Unie moet dienen. De meerderheid van de commissie bepleit geen duidelijke afwijzing. Oud RPF leider Leerling is het daar niet mee eens en wijst op de Bijbelse lijnen. Wat hij verder opmerkt geeft te denken: Wat nu dient heeft volgens hem te maken met de ontwikkeling onder theologen. Zij 'versoepelen' volgens hem de Bijbelse standpunten als blijkt dat mensen van het zelfde geslacht in liefde en trouw een relatie aangaan. Onder de personen op wie hij wijst is de ethicus prof. dr. G.C. den Hertog. Hoogleraar aan de TUA te Apeldoorn. Opvallend! Nu voorzitter van de studietoelatingcommissie. Benoemd door de G.S. van 2007. De gedachte van de voorzitter is dus blijkbaar bekend aan Leerling. We hebben geen reactie van den Hertog gelezen op de woorden van Leerling. Ook in De Wekker hebben we niets gelezen over de opvatting van de hoogleraar ethiek, wat toch zeker wel verwacht had mogen worden. Wat zal de opvatting van den Hertog, als die inderdaad is zoals dhr. Leerling meent dat zij is, betekenen voor het overleg?

M.C. Tanis

met name tot de luiaard dat die maar eens naar de mieren moet gaan kijken. Dan kan hij het contrast zien tussen het gedrag van die diertjes en dat van zichzelf. Zij zijn ijverig, terwijl hij niet meer is dan een vadzige luihannes, die het liefst maar op zijn rug ligt en niets doet.

Nee, dan die mieren. Ze krioelen door elkaar heen en toch zit er een bepaalde orde in wat ze doen. Zeker als ze hun wintervoorraden aanleggen. Instinctief weten ze dat straks de winter komt. Dan kunnen ze geen voedsel meer vinden. Dus moeten ze er in de zomer voor aan de slag. En ze doen het. Volijverig. Een broodkruimel hier en nog weer een ander eetbaar voorwerp daar ze slepen het allemaal naar hun verblijfplaats. Kan een van hen alleen het stukje eten niet baas dan komt een ander hem te hulp en samen zijn ze dan wel in staat het om het te verplaatsen.

Wie gaf het bevel tot al die activiteiten? Niemand. Er is geen leider, die opdrachten uitdeelt. Er is geen opzichter die het gedrag van al die afzonderlijke mieren in de gaten houdt. Salomo maakt hier zelfs afzonderlijk melding van (Spr. 6:7). Hoe komt het dan dat ze zo eendrachtig wer-

ken? En dat er kennelijk geen klaplopers of dagdromers onder hen voorkomen? Hoe weten ze ook precies wanneer ze dat voedsel moeten verzamelen zodat de nesten of hollen goed gevuld zijn als de windertijd aanbreekt?

Er is op die vragen maar één antwoord. God, hun Schepper, heeft aan deze schepselen een bepaalde mate van wijsheid gegeven. Hij heeft het in die diertjes gelegd, dat ze hun tijd goed moeten gebruiken en die niet moeten verkwanselen. Ze hebben het ook in zich om eendrachtig samen te werken. Ruzie maken komt onder hen niet voor. Werk weigeren al evenmin. Er zijn er onder hen ook niet die zo ambitieus zijn dat ze alleen het belangrijke werk willen doen terwijl ze het onbelangrijke aan anderen overlaten. Al die dingen die we onder mensen zo vaak zien, komen in de wereld van de mieren niet voor.

Nee, die weten heel precies wat de juiste gelegenheden zijn om aan de slag te gaan. Gedurig zijn ze bezig. Ze kopen de tijd uit en zorgen voor de toekomst. De hun gegeven wijsheid maakt dat ze de mensen ten voorbeeld kunnen zijn. Een voorbeeld van wat wijsheid is.

Inderdaad, er valt van de mieren nog best wat te leren. Zeker door mensen die vanuit zichzelf de neiging hebben om zichzelf altijd maar wat te ontzien en die het liefst anderen de kastanjes uit het vuur zien halen. Mensen, die niet bepaald blaken van ijver.

Waarschuwing tegen luiheid

De toepassing ligt voor de hand, nietwaar? Het gedrag en de ijver van de mieren zijn een waarschuwing tegen luiheid. Gaf God in Zijn wet niet de opdracht om te werken? We lezen die woorden in de context van het gebod om de sabbath te heiligen - in het vierde gebod. Mogelijk dat we bij het lezen van dat gebod geneigd zijn alleen maar te letten op het gebod om op de sabbath **niet** te werken. Maar er staat in datzelfde gebod toch maar dat we zes dagen hebben te arbeiden en al ons werk te doen.

Zo was het trouwens al van den beginne. Adam kreeg opdracht om de hof van Eden te bebouwen en te bewerken. Werken dus. Ja, dat is ook opdracht. Niet de tijd in ledigheid doorbrengen. Niet een gat in de dag slapen en dan op ons gemak koffie drinken en zo de dag verder wegdelen.

Het is toch een zegen als we kunnen en mogen werken? Als er werkgelegenheid is en als we de krachten ervoor ontvangen, wie zijn wij dan om lui te zijn? Bovendien, het spreekwoord zegt het ons

al, dat ledigheid het oorkussen van de duivel is. Kijk maar eens wat er van komt als grote groepen jongeren maar wat rondlummelen. Van het een komt het ander. Vandaliteit, vernielzucht, diefstal en nog veel meer ellendigheden zijn het gevolg.

In het licht van deze dingen zou je zelfs kunnen zeggen, dat de vreze des Heeren ook dient uit te komen in getrouwe arbeid en zo in gehoorzaamheid aan Gods gebod. En dat omgekeerd een leven in luiheid getuigt van weinig of geen liefde tot Gods inzettingen.

Geestelijke lessen

Agur gebruikt de mieren echter als een illustratie van wat wijsheid is. En dat brengt ons op het terrein van de geestelijke dingen. De mens, die zondaar is geworden is verdwaasd en verduisterd. Hij ziet de dingen niet zoals ze in werkelijkheid zijn. Hij heeft dan ook wijsheid nodig. Geestelijke wijsheid. Wijsheid die hem het grote belang van de zaligheid doet verstaan.

Als de ontdekking gedaan is, dat we verloren zijn en maar op één manier zalig kunnen worden, wat hebben we dan nodig? De juiste wijsheid om van de middelen, die God geeft een juist en tijdig gebruik te maken. Er moeten immers maatregelen genomen worden om op tijd geborgen te zijn. Straks valt de winter in, waarin er geen geestelijk voedsel meer voorhanden is. De kwade dagen gaan komen waarvan wij zullen zeggen, dat we er geen lust meer in hebben. Moet een mens zijn goede jaren dan niet gebruiken om het brood des levens te vinden en te eten? Wat is immers het doel van ons leven? Gaat het niet om het deel krijgen aan het heil dat God bereid heeft?

Zo bezien kan de levenstijd vergeleken worden met de zomertijd. In de zomertijd is er voedsel te verkrijgen. Dan wordt

het Woord verkondigd. Dan kunnen we bekeerd worden en Gods genade zoeken. Wanneer is dat dus? In het heden der genade. In de welangename tijd. Dus: Nu! Straks niet meer. Als de dood komt is de genadetijd voorbij. Dan gaat de deur dicht.

Daarom mogen we geen tijd verloren laten gaan. Er is nog zoveel werk te doen. Strijden om in te gaan. Bidden zonder ophouden. Ons benaastigen om roeping en verkiezing vast te maken. De gehele wapenrusting Gods aandoen. Verkondigen de deugden Gods. En heus, er is voor al dat werk niet eens zo heel veel tijd. De tijd is maar kort en gaat snel voorbij.

Hebben wij trouwens - anders dan de mieren - niet wel een leidsman, een bestuurder? Wij staan wel onder orders. God geeft ons aansporingen. Christus geeft ons aanwijzingen. Christus heeft ook nog Zijn dienaren gegeven en zij hebben de opdracht om ons aan te sporen om de levenstijd goed en nuttig te gebruiken.

En is er ook al niet veel tijd verloren gegaan? Als we daar eens aan denken, hebben we dan geen reden om ons te schamen? Hoe lang hebben we als een onvruchtbare vijgenboom, de aarde onnuttig beslagen? En hoeveel tijd hebben we nu nog over? Of moeten we zeggen: Hoe weinig tijd? O, wat is het belangrijk om bereid te zijn en de zaken in orde te hebben als de dood komt!

Ga tot de mier. Leer van dat schepsel wat ware wijsheid is. God geeft nog voedsel voor onze ziel. Heden is het te verkrijgen. Laten de mieren ons dan aansporen om er gebruik van te maken. Misschien zouden we er toch eens echt voor moeten gaan zitten om te zien hoe de mieren ijverig bezig zijn om hun onmisbare voedsel te vergaderen.

P. den Butter

Kerkelijk actueel

Refojeugd

Onze jongeren staan de laatste tijd in de schijnwerpers. Hun gedrag wordt voor het voetlicht gehaald. Er is terecht belangstelling voor vragen als: naar welke muziek luisteren zij, hoe denken zij over de kerk, hoe gaan zij om met de moderne media? Recent heeft Drs. Rijk van de Poll, directeur van de Bond tegen het vloeken, moeten vaststellen dat het taalgebruik van de jeugd ernstige sporen vertoont van verruwing en vloeken.

ernstig

Dat is opzienbarend. Het beeld dat zodoende van de jeugd ontstaat, wordt de laatste tijd door allerlei onderzoeken steeds meer ingekleurd met donkere

tinten. Gods Woord zegt ons dat we deze wereld niet gelijkvormig moeten worden, maar dat we veranderd zullen worden door de vernieuwing van ons gemoed (Rom.12:2). Dat geldt ook

voor onze jongeren. In hoeverre zijn zij opgewassen tegen de verzoeken van deze tijd? Dat geldt trouwens niet alleen voor de jeugd. Ouderen zullen daar minstens evenveel moeite mee hebben. In verband hiermee zou het misschien wel goed zijn als ook wij eens zouden doorgeleefd worden op zaken als kijkgedrag, koopgedrag, luistervaardigheid, kerkelijke betrokkenheid enz. Ook dat zou ernstige resultaten aan het licht brengen. Dergelijke onderzoeken en constateringen over onze jeugd zijn niet zonder risico. Er kan een aanzuigende en versterkende werking van uitgaan. Dat willen we natuurlijk juist niet. Jongelui willen nog wel eens graag leven zoals de massa leeft. Als we horen dat zoveel anderen ook allerlei verwerpelijke dingen doen, kunnen we makkelijk en snel gedemotiveerd en daardoor meegesleept worden. Het kan ook stigmatiserend werken; er wordt een (te) algemeen stempel gedrukt op "de" jeugd. Maar er zullen ook andere jongeren zijn, die niet vallen onder het algemene beeld dat gekenmerkt wordt door negatieve aspecten. Het is om deze redenen dat ik graag meedenk met diegenen die betrokkenheid tonen met de jeugd. Het zou natuurlijk ook weer niet vruchtbaar zijn, als ik vanuit bepaalde reserve's een (te) positief beeld zou neerzetten van uw en onze kinderen. Ik neem direct de ernstige toon over die in allerlei peilingen tot uiting komt. Ik wil echter wel graag waken voor een te algemene visie, waardoor alles over één kam geschoren zou kunnen worden. In dit verband hebben diverse mensen uit het reformatorisch onderwijs de conclusies niet zonder meer overgenomen. Ik zeg hiermee nadrukkelijk niet dat dhr. Van de Poll een verkeerd signaal heeft afgegeven. Ik heb echter wel hieruit opgemaakt dat de zaken niet zo evident en terstond duidelijk zijn, dat zij onmiddellijk wisten hoe de zaken er bijstaan. Hun voorzichtigheid mogen we waarderen. En wat zou ik dan kunnen zeggen? Mijn ervaringen als predikant van een gemeente hebben mij in diverse gemeenten lang niet altijd somber gestemd. Zelfs in een stadsgemeente als Utrecht was het een opmerkelijk feit, dat betrekkelijk weinig jongelui de kerk de rug toekeren. Ik heb op de catechisaties de positieve aspecten kunnen waarnemen van het Reformatorische onderwijs. Maar ook in Damwoude, waar de situatie weer heel anders is, neem ik verrassend waar dat jongeren zich willen scharen onder een prediking naar Schrift en Belijdenis. Zeker, ook dat is lang geen algemeen feit, maar het zijn toch ook weer niet alleen de uitzonderingen. De laatste jaren nemen stellig de verzoeken wel toe. En er voltrekt zich een

verandering in de kring van veel jongeren. Veel ouders zullen het mij toestemmen. In ieder geval staan zij bloot aan veel verzoeken, evenals de ouders en de ouderen. Dit brengt me bij de cardinale vraag of de refojeugd werkelijk haar afkomst verlaat en zich begeeft op paden van verval en afval.

ontmoedigend

Er bestaat dus veel zorg over de geestelijke bagage van jongens en meisjes; scholen zijn plaatsen waar inzicht verkrijgen kan worden over hun gedragingen. Het valt juist zo tegen omdat er aan hen zoveel gedaan wordt. Ouders spannen zich hopelijk thuis in om hen op te voeden in de Bijbelse lijn en de school ondersteunt daarin doorgaans de pogingen van de ouders. En hoe kan het dan zijn, dat er zo weinig vrucht wordt gezien? Het lijkt soms averechts te werken.

Ik wil beklemtonen dat we ons daarover nu juist niet moeten verwonderen. De wereldling zegt, soms met een verholten genoegen, dat juist die jongelui van de strengere scholen zo tegenvallen, in trein en bus, op de fiets en op de perons. Ik stel daartegenover dat hun losse stijl juist helemaal niet zo vreemd is.

In de eerste plaats omdat wij allemaal zondige mensen zijn. Denk aan het doopformulier: buiten het rijk Gods, kinderen des toorns, hetgeen de noodzaak van de wedergeboorte onderstreept. Onderworpen aan allerlei ellende, zelfs aan de verdoemenis. De wereld verwacht veel van allerlei opknappingsingen; wij zullen ervan uit moeten gaan dat ons aller afkomst geen grond biedt voor positieve verwachtingen.

Toch is er nog een andere invloed, naast deze algemene lijnen. Onze jeugd krijgt thuis en op school en in de kerk te maken met regels, laten we zeggen, met de wet van God. En wat doet deze wet? Deze wet van de Heere is erop gericht om mensen te doen wandelen op de weg ten leven, om de weg te wijzen (leefregel). Dat kan echter alleen als dit samengaat met een levend geloof in Christus. Wie vreemd is aan de genade in Christus, wordt juist door de gestelde wet geprikkeld tot zonde, zelfs tot meer zonde en meer verzet. Dat is toch een teleurstellende zaak? U houdt de wet van God hen voor en u merkt dat het in het tegendeel omslaat. Als wij hen Gods wet voorhouden, groeit juist de onwil en neemt de zonde toe. Paulus spreekt daar heel duidelijk over. Hij weet ervan dat het gebod ten leven is, het goede doel, Gods eer en ons welzijn dienend. Door de zonde echter wordt het gebod juist een prikkel tot de zonde. De wet werkt twee dingen in ons leven: ten eerste doet de wet de zonde

Een open deur

"... biddende ook voor ons dat God ons de deur van het Woord opene..."

Aldus een woord van de apostel Paulus aan de Kolossenzen [4: 3]. Het is tegen het slot van zijn brief als hij hen vermaant om sterk aan te houden in het gebed en te waken met dankzegging - en ook hem en zijn apostolische dienst in de gebeden niet te vergeten. Dat is Paulus' wens. Het beoogde doel? Dat de Heere ons de deur van het Woord zou openen... Wat een mooi beeld! De Statenvertaling schrijft in de kanteekening: "dat is: goede gelegenheid en vrijmoedigheid verlene om het Woord des Evangelies te mogen verbreiden."

Ik schrijf deze column aan het eind van de woensdag die ik grotendeels doorbracht in Bunschoten. Daar vergaderde vandaag de generale synode. Het was nodig nog een keer bij elkaar te zijn. Er moesten besluiten genomen worden met het oog op onze universiteit, de TUA dus. Een herstructurering van de organisatie. Een professionaliseringsslag, zo werd gezegd. Efficiency en effectiviteit, dat zijn de woorden die daarbij horen. Het klinkt allemaal nogal zakelijk. Moet dat nu allemaal?, zo zal een eenvoudig gemeentelid zich afvragen. Gaat het er nog wel om dat we van God geleerde dominees ontvangen? Is het hoge doel niet uit het oog verloren? Is er niet het gevaar dat onze TUA doel in zichzelf wordt?

Aan het slot van de vergadering verwees de preses naar Paulus' woorden aan Kolosse. Hier gaat het om: dat God ons de deur van het Evangelie opene. Het was een waardig slot van deze waardig verlopen synodezitting. 'Apeldoorn' is ons van de Heere gegeven. Ze is een kerkelijke en daarmee een geestelijke instelling. Aan onze TUA proberen we antwoord te vinden op de vragen naar het verstaan van de Heilige Schrift. Gereformeerde theologie zoekt de stem van de Heere te verstaan. Opdat die stem in de gemeente zal worden vertolkt. Mede door het werk in Apeldoorn klopt de Heere op de deuren van de harten.

Ik voeg eraan toe: in dit licht is het beste niet goed genoeg. Dan is een volle synodedag en alle inspanning besteed aan de voorbereiding van de genomen besluiten goed bestede energie. Opdat God ons de deur van het Evangelie opene. Blijft overigens de oproep: "houdt sterk aan in het gebed..." - en vergeet daarbij onze universiteit niet.

J.M.J. Kieviet

kennen (Rom.3:20). De wet maakt in de tweede plaats ook de zonde levend (Rom.7:10). De zonde wordt daardoor bovenmate zondigende door het gebod (Rom.7:13)! De zonde neemt in de wet aanleiding tot zondigen. Dat is een geestelijk proces. Zoals ook de rechte prediking soms het verzet in de zondaar prikkelt en oproept, terwijl deze prediking zo anders bedoeld is.

Paulus raakt hier een onbegrijpelijk groot probleem. Ouders stuiten daar ook op. Handhaaft u die regels, dan merkt u te meer verzet bij de kinderen. De vraag rijst dan of we er wel wat mee opschieten als we de wet, ook de wet van God, aanhouden. Is het resultaat juist niet tegendraads?

Velen zullen daardoor, zoals tegenwoordig wel gebeurt, de regels versoepelen. Dan komt de vrije opvoeding in beeld. Kerkelijk gebeurt dat ook. De vrijheid door de genade verwordt dan tot een ongebonden vrijheid.

Terugkomend op onze jeugd: zij lopen op school tegen behoorlijk strakke regels aan, ze komen thuis en worden natuurlijk ook geconfronteerd met inperkingen, en dus zoekt de vrijheidsdrang, de zonde, een uitweg, bijvoorbeeld in de trein naar huis of in de bus, op de fiets of in de keet. Ik denk dat juist de refojeugd eerder dan anderen de grenzen opzoekt. Men noemt ze vaak stiekem en onoprecht. Is dat vreemd? De wereldling is schijnbaar niet stiekem, want hij hoeft dat niet te zijn: alles kan en mag immers. Maar juist waar wetten gelden, glipt men graag door de mazen heen.

Ook Gods volk, als het leeft in een wettische gestalte, gaat door die wet temeer de boosheid van het hart inleven. Strijdt men in eigen kracht tegen de invloeden van de zonde in het leven, dan zijn de teleurstellingen vele en velerlei. Het lichaam des doods doet zich temeer gevoelen. Zelfs kan het gebeuren, wat we lezen in de Leerregels van Dordrecht, dat zij soms tot grove zonden komen. En ik herhaal: dat kan een gevolg zijn van een strijd tegen de zonde in eigen kracht, onder de wet. Petrus kwam tot zijn zonde, juist omdat hij meende zelf wel bestand te zijn tegen het kwade.

hoopvol

Waar ligt hier toch de uitweg? Gods volk kan alleen maar staande blijven in de strijd tegen de zonde vanuit Gods genade in Christus. Diep beseffend dat er in ons geen kracht is tegen deze grote menigte, terwijl het oog geslagen is op het kruis van Christus. Door Zijn kracht alleen wordt men opgewekt tot een nieuw leven.

Dat geeft ook de lijnen aan voor opvoeding en onderwijs. Beide kunnen alleen maar tot zegen zijn, als er gehandeld

wordt vanuit wet en evangelie. De wet hoort er onmisbaar bij en laat deze wet dan ook de zonde levend maken. Maar laten we dan ook onze jongeren dan niet onthouden wat het doopformulier zo helder uitspreekt als de uitweg ter verlossing in de beloften van de drie-enige God. Dat geldt voor de drie grote hoofdstromen in ons leven: opvoeding, prediking en onderwijs. Volle en rechte wetshandhaving zal de zonde doen toenemen en dat is een noodzakelijke weg om vandaaruit tot de Heere Jezus te vluchten. De toenemende ontdekkende kennis der zonde, maar ook de toenemende kracht der zonde kan maar op één manier worden opgelost en gematigd en daardoor mocht de apostel uitroepen: "Ik dank God door Jezus Christus, onze Heere".

Toegespitst op onze jeugd: de regels, zoals deze gelden in school, kerk en gezin en die ontleend zijn aan de wet van God, bereiken zonder de genade het tegendeel. Door de zonde is de wet krachteloos geworden (Rom.8:3) ten goede en daartoe heeft nu ook onze jeugd zo zeer het bloed van Christus van node, tot vergeving en tot vernieuwing van het leven. Daar ligt werkelijk de enige uitweg; er is geen andere!

We kunnen er niet mee volstaan om te constateren dat de jeugd bekeerd moet worden. Een jeugdgroep gaf me eens, toen ik voor hen zou spreken, als onderwerp op: Bekeerd worden, maar hoe? Ze wisten wel dat ze bekeerd moesten worden; dat hoorden ze in de kerk, op school en thuis. Maar dat andere, het "hoe" daarvan, dat wisten ze minder. We slagen er blijkbaar niet zo duidelijk

in om hen de weg tot Christus te wijzen. Zijn wij als opvoeders daar niet helder bekend mee, dan zullen we ook soms in de wet en in haar voorschriften blijven steken. Waarbij dan voor het Reformatorisch onderwijs misschien ook nog de dogmatische vraag meespeelt, of we wel tegen ieder jong mens zeggen kunnen dat er ook voor hem en haar een weg is tot Christus. Ik waardeer de inzet en de kracht van het refo-onderwijs, maar ik heb hier en daar wel eens gemerkt dat men teveel in de wet bleef hangen, zonder te spreken over het enige en het krachtige medicijn van de genade.

Dit is absoluut de enige weg. Is dit in het leven van Gods volk niet de grote strijd? Zijn ze niet menigmaal met de Galaten betoverd door de eisen en de geboden van de wet om hen af te trekken van Hem Die alleen het leven is? De apostel roept uit: Ik ben door de wet der wet gestorven; zo alleen kan hij zeggen te leven vanuit Christus in zijn hart (Gal.2:20). Zonder dat worden we telkens weer met het juk der dienstbaarheid bevangen.

Moge Christus profetisch ontdekken door het slagzwaard van de wet, opdat Hij priesterlijk de uitweg tone in Zijn gerechtigheid en voldoening, om uiteindelijk te zien dat Hij als Koning regeert in het hart.

Dat heeft de jeugd nodig. Maar dat hebben haar ouders ook nodig, met de grootouders en de kerkenraden en de predikanten. Dan alleen kan het klinken: Staat dan in de vrijheid, waarmede Christus u vrijgemaakt heeft.

P. Roos

Eenheid

De gereformeerde belijdenis en de eenheid van de kerk - 3

De wedergeboorte als een eenzijdig werk van God

Er is nog een derde terrein waarvoor ik aandacht wil vragen, namelijk de wedergeboorte als een eenzijdig werk van God. In onze belijdenis wordt daarover het meest uitvoerig in hoofdstuk III/IV van de *Dordtse Leerregels* gesproken. Als het gaat om de wedergeboorte, wordt daar in hoofdstuk III/IV, 12 beleden: En dit is die wedergeboorte, die vernieuwing, nieuwe schepping, opwekking van de doden, en levendmaking, waarvan zo heerlijk in de Schriften gesproken wordt, dewelke God zonder ons in ons werkt. En deze wordt in ons niet teweeg gebracht door middel van de uiterlijke prediking alleen, noch door aanrading, of zulke manier van werking, dat, wanneer nu God zijn werk volbracht heeft,

het alsdan nog in de macht des mensen zou staan wedergeboren te worden, of niet wedergeboren te worden, bekeerd te worden, of niet bekeerd te worden. Maar het is een gans bovennatuurlijke, een zeer krachtige, en tegelijk zeer zoe- te, wonderbare, verborgene en onuitsprekelijke werking, dewelke, naar het getuigenis der Schrift (die van den Auteur van deze werking is ingegeven), in haar kracht niet minder noch geringer is dan de schepping of de opwekking der doden; alzo dat al diegenen, in wier harten God op deze wonderbaarlijke wijze werkt, zekerlijk, onfeilbaar en krachtiglijk wedergeboren worden en metterdaad geloven. En alsdan wordt de wil, zijnde nu vernieuwd, niet alleen van God gedreven en bewogen, maar, van God bewogen zijnde, werkt hij ook zelf. Waarom ook terecht gezegd wordt, dat de mens, door de genade, die hij ontvangen heeft, gelooft en zich bekeert.' (pa-

ragraaf 12). Ongetwijfeld mag en moet Christus iedereen die het Woord hoort aangeboden worden als de enige en volkomen Zaligmaker. Het evangelie mag nooit vrijblijvend worden verkondigd, maar moet uitgaan niet slechts met de wens maar met het bevel, de oproep van geloof en bekering. Er mag en moet verkondigd worden dat een zondaar welkom is bij Christus. Ik denk aan het prachtige boek van John Bunyan over Johannes 6:37 *Come and Welcome to Jesus Christ* waarvan onder de titel *Het komen tot Christus* een uitstekende Nederlandse vertaling bestaat.

Het is echter niet zo dat het in de macht van de mens ligt de aangeboden Zaligmaker aan te nemen. Het evangelie wordt ons niet verkondigd, omdat wij reeds vrij zijn. Evenmin wordt het ons verkondigd omdat wij weliswaar gebonden zijn, maar toch onszelf kunnen bevrijden. Het evangelie wordt ons verkondigd, omdat wij gebonden zijn en onszelf niet kunnen en zelfs niet eens willen bevrijden. Het is God die door Zijn Geest een mens in staat stelt en gewillig maakt te geloven. Dan krijgen we er ook echt zin in om God te vrezen, al moeten we klagen over de gebreken van ons geloof en het onvolkomen karakter van onze gelijkvormigheid aan Christus. Prediking is het aanbieden en aanprijzen van de Zaligmaker. De gedachte mag echter niet gewekt worden dat een mens uit zichzelf in staat of gewillig is de Zaligmaker te omhelzen. We zijn er trouwens niet mee slechts te belijden dat het geloof een genadegave Gods is, als dit enkel en alleen als conclusie achteraf functioneert. Een mens die niet kan en niet wil geloven, wordt daartoe in staat gesteld. Zonder schema's op te stellen of de variëteit in het werk Gods in dezen te miskennen is dit een zaak die innerlijk wordt beleefd. Wanneer een christen mag vertellen hoe hem geleerd werd te geloven, zal altijd naar voren komen: Ik ben gevonden van hen die naar Mij niet zochten en niet vroegen.

Een christen verwoordt als het gaat om het ontvangen van de zaligheid dat op eenzelfde wijze als Paulus dat deed in de brief aan de gemeente van Efeze: 'Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden).' (Efeze 2:4-5). Gods liefde is hier Zijn eenzijdige, verkiezende liefde. Hij maakt een onderscheid waar geen onderscheid is. Het is niet zo dat Gods liefde machteloos voor ons is tot dat wij haar aanvaarden. Nee wij zijn machteloos en onwillig tot God door Zijn Heilige Geest Zijn liefde in ons hart uitstort. Ik citeer in dit verband ook de

brief aan Titus: 'Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, en elkander hatende. Maar wanneer de goedertierenheid van God, onzen Zaligmaker, en Zijn liefde tot de mensen verschenen is, Heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes.' (Titus 3:3-5)

We moeten niet bij het begin van het geestelijke leven blijven steken. Op de wedergeboorte als eenzijdig werk van God volgt het levenslange beoefenen van het geloof en de dagelijkse bekering met de geloofstrijd en geloofsoverwinning daaraan verbonden. We moeten het begin ook niet overslaan. Een goed werk kan alleen worden voortgezet als het ook is begonnen. Ik kan niet anders zien dat velen in onze tijd die over geloofsgroei spreken, geen klaar en helder getuigenis geven als het gaat om het begin van het geestelijke leven. De voortzetting en het einde kan alleen goed zijn, als het begin goed is.

Er waart door de kerken ook van de gereformeerde gezindte een arminiaansgetint gevoel. Dat aansluiting zelfs bij Finney wordt gezocht is bijzonder verontrustend. Finney was feitelijk nog veel arminiaanser dan Arminius zelf. Dat komt niet in de laatste plaats naar voren in zijn propaganda om tijdens samenkomsten mensen de gelegenheid te geven naar voren te komen om zo voor Jezus te kiezen. Een alternatief in de lijn van Finney is dat tijdens een samenkomst een moment van stilte wordt ingelast waarin men de gelegenheid krijgt de beslissing voor Jezus te nemen. Op de jeugdsamenkomsten van de stichting Jij daar die onder andere avonden in Doorn belegd, worden meerdere sprekers die het zo aanpakken uitgenodigd. Het uitgangspunt is dat de mens zichzelf voor Gods genade kan openstellen als hij het zelf maar wil.

Hoe veel rijker is dan het bijbelse getuigenis: 'Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.' (2 Korinthe 4:6)

Slot

Laten we het ons toevertrouwde pand beminnen, bewaren en verdedigen. Daarbij gaat het om de boodschap dat de Drie-enige God de God is van volkomen zaligheid. Deze boodschap geeft een vreugde die de wereld en welke vorm van eigenwillige godsdienst ook

ons nooit kan geven. Ik neem niets terug van het feit dat de klacht bij het leven van een christen hier op aarde behoort, maar tenslotte gaat de vreugde boven de klacht uit. Eenmaal in het nieuwe Jeruzalem zal alleen de vreugde overblijven en de klacht voorgoed voorbij zijn. Hier op aarde mag de voorsmaak van de eeuwige zaligheid worden gesmaakt. Er is sprake van een beginsel van vreugde. Als dat beginsel zo groot is, wat moet dan de volheid zijn. Als ons spreken en ons geestelijke leven slechts door een klacht wordt getekend, roepen we zelf een reactie op. Dan zijn we ermede verantwoordelijkheid voor dat jongelui die ontkomen zijn aan de strik van een lijdelijke godsdienst terecht komen in een strik van eigengerechte godsdienst.

Laat dit duidelijk zijn dat de vreugde van een christen, geen vreugde is over eigen vorderingen in het geloofsleven. In dezen zegt hij met Paulus dat hij de dingen die achter hem zijn, namelijk datgene wat tot Christus bekeerd zijnde in Diens dienst heeft gedaan, vergeet. De vastheid van een christen is enkel en alleen het kruis van Christus. Wie daar iets van gaat verstaan, begeert zijn leven in dienst van God te besteden om tenslotte met de Psalmist te belijden:

Gun leven aan mijn ziel, dan looft mijn mond

Uw trouwe hulp; stier mij in rechte sporen;

Gelijk een schaap heb ik gedwaald in 't rond,

Dat, onbedacht, zijn herder heeft verloren;

Ai, zoek Uw knecht, schoon hij Uw wetten schond;

Want hij volhardt naar Uw geboon te horen.

Er zijn in de kerken veel dingen die ons moeten verontrusten. Geruststellend is de wetenschap dat wij de kerk niet in stand moeten houden, maar dat Christus dit Zelf doet en dat de poorten der hel haar niet zullen overweldigen. Als de Heere werkt, wie zal dan keren. Hoe rijk en troostvol is dan het getuigenis dat Jezus Christus ons geschonken is tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing. Daarmee kunnen we leven en sterven.

Ik zou tenslotte willen opmerken laten we getrouw zijn op de plaats waar God ons heeft gesteld en voortdurend smeken om herstel en hervorming van de kerk in de diepste zin van het woord, opdat de christelijke kerk een waarlijk gereformeerde kerk mag zijn. Dat herstel en die hervorming zijn pas volkomen op de jongste dag. Daarom rest ons de bede: Ja, kom, Heere Jezus.'

P. de Vries

Onze ziel.

We moeten een vraag over het ontstaan van onze ziel beantwoorden. Ik zal u eerst de vraag laten lezen. Die luidt als volgt: "Hoe moeten we denken over het ontstaan/de schepping van de ziel? In Zacharia 12:1 lezen we: 'De HEERE spreekt, Die des mensen geest in zijn binnenste formeert'. De algemene gedachte is toch dat God bij de conceptie/het ontstaan van ieder mens individueel de ziel schept. Moeten we denken aan een goede schepping door God en zo ja, vanaf wanneer is sprake van een gevallen natuur?" Wij hebben een lichaam en een ziel. Ons lichaam is sterfelijk. Adam werd volmaakt geschapen, maar toch was er al de mogelijkheid van sterven. Als Adam namelijk zijn Schepper ongehoorzaam zou zijn, zou hij de dood sterven, Gen. 2:17. Door zijn ongehoorzaamheid is het sterven noodzakelijk geworden als een rechtvaardige straf van de Heere. Nu is het de mens gezet te sterven, Hebr. 9:27. Hij heeft nu een lichaam des doods, Rom. 7:24. Door het werk van Christus wordt Gods kind bij zijn sterven van dat zondige lichaam verlost. Hij wordt begraven in de hoop op een zalige wederopstanding. Daardoor zal het nu nog verderfelijke lichaam onverderfelijkheid aandoen, 1 Kor. 15:53, en eeuwig leven, zonder doodsdreiging, want de dood zal niet meer zijn, Openb. 21:4. Bij de wederopstanding ten laatste dagen worden lichaam en ziel weer herenigd. Lichaam en ziel van Gods kind behoren de Heere toe.

De ziel heeft wel een begin, net zoals het lichaam. Alles heeft een begin en alle mensen hebben een begin. God heeft geen begin, Hij is van eeuwigheid, Psalm 93:2. De ziel heeft geen einde. Die leeft voort, ook al is het lichaam dood. Toen de moordenaar van het kruis gehaald en zijn lichaam verbrand werd, was zijn ziel bij de Heere in het paradijs, naar Jezus' beloftewoord, Luk. 23:43. De scheiding van ziel en lichaam is vreselijk. We staren naar het geliefde gelaat van onze moeder in haar doodskist, maar ze ziet en hoort ons niet meer, ze is gestorven. Dat heeft de zonde nu gedaan. Straks komt er weer een hereniging en dat zal de Heere Jezus als de opgestane Levensvorst doen, als vrucht van Zijn lijden en sterven.

Toen Christus aan het kruishout stierf, bleef Zijn vernederd lichaam achter aan het kruis en werd al spoedig in het graf gelegd. Maar Zijn ziel was bij de Vader. Hoor Hem maar Zijn laatste gebed bidden: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest, Luk. 23:46.

Bij Zijn opstanding op die heerlijke zondagmorgen werden ziel en lichaam

weer herenigd en zo is Hij de Eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn, 1 Kor. 15:20.

Ik zeg dit allemaal om de eenheid van ziel en lichaam te benadrukken. Ziel en lichaam horen bijeen. Zodra er dus sprake is van een lichaam, hoe minuscuul ook, is er sprake van een ziel.

De gehele mens wordt door God geschapen. Wat er in de moederschoot plaats vindt, is niet een natuurlijk en vanzelfsprekend gevolg van de gemeenschap tussen man en vrouw, maar is schepping. De zaadcel en de eicel zijn ook door de Schepper geformeerd. Op zichzelf is het niet verkeerd om te spreken van bijvoorbeeld het verwekken van een kind, maar alle nadruk moet vallen op Gods werk, zoals we bijvoorbeeld lezen in Psalm 127: De vrucht des buiks is een beloning. En denk ook aan David in Psalm 139, waar hij belijdt: 'Mijn gebeente was voor U niet verholen, als ik in het verborgene gemaakt ben en als een borduursel gewrocht ben in de nederste delen der aarde'. Ieder mens is Zijn schepsel! En Hij schept in de moederschoot de gehele mens. "Binnen deze grenzen moet ons denken over het ontstaan van de ziel zich bewegen", (dr. J. van Genderen). Daarbij wel bedenkend dat we over een mysterie spreken, over een scheppingswonder. Een wonder valt niet te verklaren. Een aangrijpende gedachte hierbij is dat, wanneer een arts het lichaamje in de moederschoot doodt (abortus), de scheiding tussen ziel en lichaam plaats vindt. Al het menselijke dat leeft, heeft een ziel.

We gaan een stapje verder. Vanwege die eenheid tussen lichaam en ziel, en vanwege die eenheid vanaf het prille begin, moeten we ook zeggen dat ook de ziel van een mensenkind, net als zijn lichaam, onderworpen is aan erfschuld en erfsmet. Lichaam, ziel en verstand zijn verdorven. De zondige gedragingen van een mens komen uit zijn binnenste, uit zijn hart voort. Daarom bidt David: 'Scheep mij een rein hart, o God', Psalm 51:12. Omdat de zonde de gehele mens aantast, moest de Christus lijden naar lichaam én ziel! Zie daarvoor Zondag 15. Zijn zielelijden komt zo duidelijk uit in de hof van Gethsemane. Hoewel

Hij zondeloos was naar lichaam en ziel, heeft Hij Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld en zo is Hij een volkomen Zaligmaar geworden, Die mijn ziel redt van het verderf en ook mijn verdorven lichaam eens heerlijk, zonder vlek en rimpel, voor Zich zal stellen, Efeze 5:27.

Wat de Heere in de moederschoot schept is wel onderworpen aan de zonde en dus ook aan de gevolgen der zonde. Het nieuwe leven dat Hij schept, zal ook eenmaal sterven, soms al heel vroeg, soms na vele jaren, maar sterven zal het, vanwege de zonde. Het gaat naar mijn idee te ver om te zeggen dat God iets verkeerd maakt, een gehandicapt kindje bijvoorbeeld, of iemand met homofiele neigingen. Wel kunnen we zeggen dat de zonde, en de zonde alleen, alles kapot maakt en verwoest. De zonde heeft gevolgen. En die gevolgen zijn door God wél gewild, namelijk als een welverdiend oordeel over de zonde!

Al is het kindje dat we krijgen lichame-lijk gezond en volwaardig, het heeft een boze, verdorven natuur. Omdat vader en moeder een boze, verdorven natuur hebben. 'Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet één', Job 14:4.

Verder moeten we maar niet denken. We komen met ons verduisterd verstand al gauw in de knoop. Als we dit maar beseffen dat we God nooit de schuld kunnen geven. Ondanks het feite dat de zonde al het schone aantast en verwoest, is er ook nog een God Die van een verdorven vat een schoon vat kan en wil maken, toch? Hij is de God der Zaligheid, niet alleen de Schepper, maar ook de Herschepper, door Woord en Geest, om Christus' wille. En als David moet belijden dat hij in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren is, geeft hij God niet de schuld, hij geeft zijn ouders niet de schuld, maar hij komt zelf in de schuld en bidt:

Herschep mijn hart en reinig Gij o HEER,

die vuile bron van al mijn wanbedrijven.

Vernieuw in mij een vaste geest en leer

mij aan Uw dienst oprecht verbonden blijven.

K. Hoefnagel

Sprekend verleden

JOHANNES BARUETH

Levensloop

Johannes Barueth werd op 24 februari 1709 te Breda geboren. Hij is afkomstig uit een oud Duits geslacht uit Frankfort aan de Oder. Dat is te zien aan de achternaam die oorspronkelijk Baerenreuth

luidde. Zijn grootvader was indertijd naar de Nederlanden gekomen en zijn zoon had zich als koopman te Breda gevestigd. Zijn moeder heette Van den Corput, een bekend predikantengeslacht. Een broer van zijn overgrootvader was Hendrik van den Corput (1536-1601), die behoorde tot de eerste gereformeerde predikanten in de Nederlanden.

In 1567 moesten zijn voorouders Jan van den Corput en zijn vrouw met hun kinderen vluchten met achterlating van hun bezittingen en werk om hun godsdienst vrij te kunnen uitoefenen. Johannes had godvrezende ouders. Als kind las Johannes Barueth al in Gods Woord en in het Martelarenboek. In 1726 ging hij theologie studeren in Leiden. Hier kreeg hij ondermeer onderwijs van Franciscus Fabricius in het Hebreeuws, in de predikkunde en in de welsprekendheid. Van Taco Hajo van den Honert kreeg hij onderwijs in Hebreeuwse oudheden. Johannes à Marck gaf hem les in godgeleerdheid en kerkgeschiedenis. Barueth bekwaamde zich ook in oosterse talen. Barueth sloot zijn studie af met twee dissertaties. Na afronding van zijn studie werd Johannes Barueth beroepen in Hoogwoud. Daar werd hij 30 november 1732 bevestigd. Vier jaar mocht hij hier herder en leraar zijn. Op 6 januari 1736 werd hij predikant te Charlois. Hij deed daar intrede met een preek over Hooglied 3: 7 en 8. Hij nam afscheid in 1745 met een preek over 2 Kor. 13:4. Op 25 juli 1745 werd hij predikant te Dordrecht. In Dordrecht kreeg hij te maken met tegenstand en vijandschap van de zijde van de overheid en van de kant van zijn collega's. Barueth merkt er zelf in 1751 over op dat deze overlast van hoon, laster en smaadheden een getrouw leraar zullen volgen gelijk de schaduw het lichaam volgt. Onder zijn gemeentelieden was Barueth zeer geliefd. In 1777 werd hem eervol emeritaat verleend. Hij stierf na een kortstondige ziekte op 29 augustus 1782. Barueth heeft ijverig mogen arbeiden. Hij schrijft van zichzelf dat hij een vijand was van ledigheid en dat hij weinig het gezelschap van mensen zocht, omdat hem niets zoeter en aangener was dan het gezelschap van zijn boeken. Barueth is ongehuwd gebleven. Hij heeft veel geschreven: *Jakobs Doodbedde* (23 preken over Gen. 49, 1747) en *De Leere der Waarheid in den Heidelbergschen Catechismus* (1777). Ook gelegenheidspreken zagen het daglicht. Bijvoorbeeld een lijkpredikatie naar aanleiding van het overlijden van Stadhouders Willem IV. Hij was Oranjegezind. Bekend is ook *De Predikende en Wonderdoende Christus* (1752-'54). Wat zijn preken betreft valt het volgende op te merken. Na een korte inleiding brengt hij zijn hoorders tot de tekst. De uitleg is niet heel breedvoerig. Barueth zegt niet alles wat over de tekst gezegd kan worden, maar wel alles wat over de tekst gezegd moet worden. Na de uitleg volgt de toepassing. Dit kostte, zo schrijft hijzelf, de meeste arbeid en moeite "om dat nu alles, dat in de Verklaring is voorgekomen, door wettige gevolgen want anders verdient

het de naam van toepassing niet) over te brengen, ernstig, ijverig en getrouw, ter Ontdekking, Overtuiging, Verschriking, Bestiering, Opwekking, Bemoediging en wat meer is: alles naar de verscheiden toestand mijner toehoorders." De preken zijn eenvoudig en stichtelijk. Barueth probeerde niet allerlei nieuwe woorden en zegswijzen te gebruiken want, zo schrijft hij, "nieuwe Woorden (...) plegen ook nieuwe leerstukken mede te brengen."

Twee wegen

Duidelijk heeft Barueth over de twee wegen gesproken in zijn prediking. Dit blijkt bijvoorbeeld uit een preek over Lukas 16:22-23 "En het geschiedde dat de bedelaar stierf en van de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham. En de rijke stierf ook, en werd begraven. En als hij in de hel zijn ogen ophef, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lazarus in zijn schoot." We vinden deze preek in *De Predikende en Wonderdoende Christus* waaruit een bloemlezing van 10 preken verscheen in 1999 bij de Schatkamer in Rumpst, samengesteld en in hedendaags Nederlands overgezet door ds. P. Korteweg. In de toepassing van deze preek komt uit dat velen geen gegronde hoop hebben om in Abrahams schoot te komen. Dat zijn zij die zich er op aarde niet over bekommeren de zonde af te sterven en hun oude mens te doden en in Christus te begraven. Veel mensen weten alleen van een natuurlijk leven af. Velen leven onverschillig voort, zij dienen duidelijk de zonde, zij leven zorgeloos voort. Zulken zal het eeuwig berouwen als zij niet in de schoot van Abraham, maar in de hel zullen zijn. We lezen dan in die preek het volgende: "O, wat zal het naar zijn buiten Christus te sterven, en zonder geestelijke begrafenis van uw oude mens met Christus ten grave te worden gebracht? Wat zou u dat hiernamaals eeuwig berouwen als na uw dood uw geweten maar al te laat ontwaken zou, en gij dan in de ondraaglijke pijn van een knagende worm zien zou hoe gij de aanbidding van Gods genade hier hebt verwaarloosd, welk goed gij mist, en welk een eeuwig kwaad gij uzelf op de hals hebt gehaald? Ja, wat zou u dat hiernamaals eeuwig berouwen, anderen, die gij hier hebt gesmaad en klein geacht, in Abrahams schoot met Lazarus te zien, maar uzelf met de rijke man voor altoos buiten de hemel gesloten? En daarom, bekommert u dit, mijne vrienden, zo lief de zaligheid uwer zielen mij is! Wij raden u, ziet toch bijtijds uit naar het middel om de toekomstige toorn te ontvlieden. A. Leert uzelf eerst recht kennen dat gij nog dood zijt, en bidt de Heere om uit uw doodsslaap opgewekt te worden,

opdat gij eens aan uzelf, als aan een dode, een walg mocht krijgen. B. Bidt Hem dat Christus in u mag komen wonen door Zijn Geest, om u daardoor werkzaam te maken, om uw oude mens te begraven."

Dan spreekt Barueth Gods kinderen aan: "En wat u aangaat, gij volk van God, die in de hoop leeft om met Lazarus eenmaal zalig te sterven en in Abrahams schoot gedragen te worden: 1. Gij moest nu tegen al het verschrikkelijke van de dood, dat u ten goede zal overkomen, ja, tegen al het akelige van het graf waarin gij rusten zult als op uw slaapstede, gewapend zijn. Want zodra gij de adem zult uitblazen zult gij terstond ten hemel gaan en de engelen zullen uw ziel dragen en overbrengen in de schoot van Abraham. 2. Gij moest nu al het aardse, dat toch maar stof is en meer niet, met voeten treden als heiligen der hoge plaatsen. 3. Gij moest nu al de ledematen van uw lichaam en al de krachten uwer ziel aanleggen tot vaten van Gods eer en werktuigen van Zijn lof. 4. Gij moest u ieder ogenblik gereedhouden voor het uur van uw verhuizing en verrijzing naar Abrahams schoot, wandelende hier maar als vreemdelingen die hier geen blijvende plaats hebben, en daarom, spoedt u naar uw hemels Vaderland, wandelende met de hemel in het oog, Jezus in het hart, de wereld achter de rug, en de zonde onder de voeten. 5. Gij moest ook met een Paulus naar de zalige ontbinding, en met een Job naar de opstanding ten leven zeer verlangend zijn: "Mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot." (Job 19:27). O, hoe zalig zal dat uur zijn in welke de laatste bazuin zal geblazen worden en allen die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen en uitgaan (Joh. 5:28). Als die oude aartsvaders Abraham, Izak en Jakob, en zo vele duizenden andere heiligen uit hun graven zullen uitkomen, en wij tezamen met hen zullen opstaan ten eeuwigen leven, als wij Jezus, onze oudste Broeder (die Lazarus, door wiens zweren en striemen ons de genezing geworden is) in de hemel, in Abrahams schoot, zien zullen, en wij daar in diezelfde schoot met Hem zullen aanliggen aan de hemelse bruiloftstafel. Daar, daar wachten al naar ons onze zalige ouders, broeders, zusters, kinderen, vrienden, die in het geloof als Abrahams kinderen gestorven zijn. Daar, daar verlangen al naar ons de heilige engelen om ons te dragen in de schoot van Abraham en ons in te leiden in de hemelse bruiloftszalen, om aan te liggen met Abraham, Izak en Jakob in het Koninkrijk der heerlijkheid. Amen."

A. Van Heteren

Florentius Costerus, Die Heere is en levend maakt, gebonden, 190 blz., € 12,50 ISBN 90-6085-182-X, Uitgave Stichting Smytegeltfonds, p/a Pieters Grafisch bedrijf, Voorstraat 5, 4503 BH Groede. Voor abonnees kost dit prekenboek € 8,50. Vanaf 5 ex. Franco toezending. Costerus werd 27 september 1635 te Wognum geboren. In 1654 werd hij daar predikant. In 1656 werd hij predikant te Hoorn. Daar heeft hij 47 jaar mogen arbeiden. Hij bleef er tot zijn dood toe op 23 oktober 1703. Het meest bekende boek van Costerus is "De geestelijke mens in zijn begin, voortgang en einde voorgesteld in 62 leerredenen". In deze preken komt het geheel van het geestelijk leven aan de orde, van de eerste ritselingen van het nieuwe leven in het hart van de zondaar tot aan de zaligheid in het hemelse Jeruzalem. De bundel die ter recensie voorligt bevat 10 preken uit dit werk. De preken zijn herschreven in de taal en de stijl van het tegenwoordige Nederlands. Hierbij is ernaar gestreefd de rijke inhoud onverkort door te geven. Om u een indruk van de inhoud van deze preken te geven citeren wij een gedeelte uit de toepassing van de preek over Job 19:27 Mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot. We lezen in de toepassing over het volk van Israël dat te weinig verlangde naar het aardse Kanaän omdat het nog teveel terug dacht aan Egypte. Zo is het ook met het hemels Kanaän. Wat er ook met waarheid van gezegd wordt, toch wordt het door de meeste mensen weinig begeerd, omdat het hart te veel aan de aarde vastzit. Als men zo met de aardse dingen ingenomen is, wil men er niet graag van scheiden. Zo verdwijnt het verlangen naar de hemelse dingen. Maar wie goed begrijpt en innerlijk beseft hoe wisselvallig en onverzadigbaar deze dingen zijn, die zal des te meer met hart en ziel verlangen naar dat goed, dat vast en onveranderlijk is en dat de ziel verzadigen kan. Paulus getuigde van zichzelf en andere gelovigen, dat de zichtbare dingen hun doel niet waren maar alleen de hemelse. De zienlijke dingen zijn immers maar voor een tijd, terwijl de andere eeuwig zijn. 'Dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig', 2 Kor. 4:18. Daarom is het nodig dat ieder christen een juist begrip van deze tijdelijke dingen heeft. Daartegenover

moeten wij de heerlijkheid van de hemelse staat veel overdenken. Dat ons verlangen zo gebrekkelijk is, komt onder andere omdat we zo weinig van die heerlijkheid beseffen. Het is waar, wij kunnen niet duidelijk en tot in onderdelen begrijpen hoe de heerlijkheid werkelijk zal zijn. We hebben maar een klein stukje van de zaak gehoord. Wij zien door een spiegel in een duistere rede. Maar toch, laten we eens bedenken hoe onvolmaakt onze kennis nu is, maar dat ze dan volkomen zal zijn; hoe verdorven onze wil nu is, en hoe heilig zij dan zal zijn; hoe ongeregeld onze hartstochten nu zijn en hoe gematigd ze dan zullen zijn; hoe dit stramme en sterfelijke lichaam dan alles wat hindert zal hebben afgelegd en vlug en vaardig en onverderfelijk zal zijn. Laten we eens bedenken dat daar geen zonde of droefheid meer zal zijn; dat wij daar God en de engelen tot ons gezelschap zullen hebben; dat wij daar onze Heere Jezus in onze menselijke natuur voortdurend zullen aanschouwen. Als wij al die dingen aandachtig overdenken en bijeen voegen, dan kunnen wij daaruit zeker opmaken hoe heerlijk die hemelse staat zal zijn. Ja, we kunnen er voor onszelf enigszins een ruwe voorstelling van maken. Wij hoeven er immers niet aan te twifelen, of het zal zo volkomen heerlijk zijn, dat er niets ontbreken zal. Iets dergelijks heeft geen oog gezien, geen oor gehoord en het is nooit in het hart van een mens opgeklommen. Als wij dat in onze eenzaamheid overdenken, geloven en op ons hart binden, kan het niet anders of onze ziel moet verlevendigd worden en gaan verlangen naar die hemelse staat!" De toepassing besluit met deze woorden: "Als ons verlangen zo werkzaam is, en daarbij gematigd en ordelijk binnen de grenzen van de christelijke lijdzaamheid, bescheidenheid en voorzichtigheid, dan is het een verlangen als dat van Job. Zo'n verlangen betaamt alle heiligen. Dan kunnen wij ook verzekeren, dat we in ons verlangen niet bedrogen zullen worden. Eenmaal zullen wij het vinden zoals het ons was beloofd en zoals wij het volgens de belofte hadden geloofd en verwacht. Allen die U verwachten, zegt David in Psalm 25, zullen niet beschaamd worden AMEN."

Adriaan van Belzen, Christen zijn in kerk en wereld, gebonden, 158 blz., Uitgeverij De Groot, Goudriaan, ISBN 90-6140-923-3. De ondertitel luidt: "Gesprekken met bevindelijke gereformeerde predikanten." Doordat het boek aan een verkeerd adres ter

recensie was toegezonden, wordt het nu pas besproken in ons blad. In de verantwoording voorin het boek staat dat ieder zo zijn vragen heeft en dat predikanten in onze gezindte vaak als vraagbaak fungeren. Het boek bevat een samenvatting van negen gesprekken met predikanten die allen afkomstig zijn uit de rechterflank van de gereformeerde gezindte. De Bijbel en de drie formulieren van eenigheid vormden vaak de leidraad voor de gegeven antwoorden. Met name komt in de vraaggesprekken aan de orde hoe het christen- zijn in kerk en wereld gestalte dient te krijgen in onze tijd. Sommige onderwerpen komen meer dan eens aan de orde. De visie van de ondervraagde predikanten is niet altijd hetzelfde. Er is sprake van nuanceren en verschil. Soms worden internet, televisie en radio radicaal verworpen, soms wordt een meer genuanceerd standpunt ingenomen. Elk gesprek bevat een korte schets over de persoonlijke en / of maatschappelijke achtergrond van de predikant. De gesprekken zijn gevoerd met: ds. G. Bouw over predikant zijn in deze tijd, ds. A.A. Egas over kerk en eredienst, ds. Tj. de Jong over leven als christen in de wereld, ds. M. van Kooten over het pastoraat, ds. A. Kort over leven als christen in de wereld, ds. F. Mallan over de ware Kerk, ds. L.W. van der Meij over het leven in kerk en wereld, ds. J. Veenendaal over de ware Kerk en ds. W. Visscher over jongerenpastoraat. De gesprekken gaan over allerlei zaken. Zonder uiteraard volledig te zijn doen we hier en daar een greep uit het boek. Zo worden de gedachten van ds. G. Bouw verwoord over het belijdenis doen en van ds. Egas over de televisie, van ds. Tj. de Jong zijn opvatting over euthanasie en versterven en gezinsgrootte en de vraag of de SGP kan deelnemen aan een regering. Ds. M. van Kooten geeft zijn opvatting over het Avondmaal en de verhouding tot belijdenis doen, ds. A. Kort spreekt over huisgodsdiensten, naar zijn gedachten is het een goede zaak de zaterdagavond te besteden ter voorbereiding op de zondag, ook zijn gedachten over kerkelijke verdeeldheid worden weergegeven. Ds. F. Mallan is van mening dat de Gereformeerde gemeenten synodaal steeds oppervlakkiger worden en hij staat een prediking voor die opkomt uit de vrije soevereine verkiezende liefde Gods. Ds. Van der Meij zegt terecht dat de huidige maatschappij als een opengebroken stad is waarin allerlei ongerechtigheid mede dankzij de media naar binnen marcheert. Volgens hem zijn de media voor het grootste

deel debat aan de ontkerkelijking en verwereldlijking onder ons christelijke volksdeel. Ook ds. J. Veenendaal gaat in op de verderfelijke invloed van de media. Eerlijk stelt hij dat er in elk kerkverband problemen zijn. Ds. Visscher noemt vier grote probleemvelden voor de huidige jeugd: media, relaties, muziek en sport. De waarde van het huwelijk neemt af en er wordt veel samengewoond, vroeger als 'hokken' betiteld. Wat in de samenleving al meer plaatsvindt, dringt ook door onder kerkelijke jongeren. Veel jongeren luisteren naar popmuziek. Maar ds. Visscher zegt eerlijk dat er ook binnen de klassieke muziek composities bestaan die verwerpelijk zijn. Topsport valt af te keuren. Er is geen plaats waar zoveel gevloekt wordt als op het voetbalveld. Ook vinden veel wedstrijden op zondag plaats. We willen besluiten met enkele woorden van ds. Visscher op blz. 158 van het boek: "Het is echter niet verkeerd als we steeds in ons achterhoofd houden dat het voor ons ook een keer sterven wordt. Stempelde dat maar meer ons leven en leefden we meer in het besef dat we God gaan ontmoeten. Kwesaties in de kerk, ons werken gezin zouden daardoor veel minder ingewikkeld zijn. Als we wat meer bij de dood zouden leven, zou dat best eens positief kunnen uitpakken."

Persbericht

Reformatorische studentenvereniging *Depositum Custodi*

Depositum Custodi is een landelijke, reformatorische studentenvereniging met ongeveer 100 leden. *DC* is er voor studenten van het WO die zich willen verdiepen in Gods Woord en in de daarop gegronde belijdenisgeschriften.

Elke maand organiseert *DC* in Utrecht een lezing rondom een jaar-thema. Daarnaast is er maandelijks een Institutiekring. Deze wordt in verschillende plaatsen gehouden, bijvoorbeeld in Rotterdam, Utrecht en Leiden. Op deze avonden denk je samen met ongeveer acht medestudenten na over een gedeelte uit de *Institutie* van Johannes Calvijn. Naast deze Institutiekring volg je een tweede studiekekring met een vrij thema. Hierbij kun je denken aan een Literatuurkring, Lutherkring, Economiekring of een Bijbelstudiekring.

Naast deze vaste activiteiten kent *DC* diverse andere formele en informele activiteiten. De activiteiten van *DC* brengen naast de nodige bezinning ook gezelligheid en vriendschap met zich mee. Kringweken en andere informele activiteiten versterken dit aspect.

Kennismaken

Om je de gelegenheid te bieden om vrijblijvend met *DC* kennis te maken, organiseren we een introductiedag. Deze wordt gehouden op de

laatste donderdag van augustus, D.V. 28 augustus 2008. Overdag is er een informele kennismakingsactiviteit en 's avonds een lezing over het thema 'Geloof en Wetenschap'. Meer informatie over de introductiedag kun je vinden op www.depositumcustodi.nl. Voor andere vragen en opgave kun je terecht bij Cora Kisteman (06-49466589 / cora@kisteman.net) of Kristiaan de Vries (06-40199590/k.devries@students.uu.nl).

Stichting steun Messias belijdende Joden

Postbus 22 3860 AA Nijkerk

Voor informatie:
Ds. G. Bouw.
Tel.: 0172 - 470040
E-mail: g.bouw@solcon.nl

Steun de evangelieverkondiging door Messiasbelijdende Joden in Israël

Stort uw gift
op rekening 37 78 53 496 (Rabobank)
of 833 07 97 (Postbank)

Wij verzorgen graag een lezing
of diaprojectie op uw gemeentevond
of verenigingsavond

Werken bij de SGZZH heeft meerwaarde!

De SGZZH onderscheidt zich door haar reformatorische identiteit. Juist deze identiteit geeft meerwaarde aan onze zorg- en dienstverlening voor cliënten, medewerkers en vrijwilligers uit de gereformeerde gezindte.



Momenteel is er in woonzorgcentrum Uitzicht te Vlaardingen een vacature voor:

COÖRDINATOR ZORG (MIN. 24 UUR P.WK)

Wel eens gedacht aan een coördinerende baan in een woonzorgcentrum? Onze locatie Uitzicht te Vlaardingen is op zoek naar een coördinator zorg.

Als coördinator zorg werk je in nauwe samenwerking met de andere coördinatoren aan de uitvoering en coördinatie van de zorg. Je hebt oog voor de belevingswereld van de cliënten en weet dit over te brengen op de collega's van je team. Belevingsgerichte zorg bieden in een kleinschalige woonvorm, daar zie jij de uitdaging van! Een opleiding tot verpleegkundige is nodig om dit werk te doen, aangevuld met een managementopleiding of bereidheid deze te volgen. Leidinggevende ervaring vinden we belangrijk. Je bent betrokken, enthousiast en staat voor kwaliteit. We kijken uit naar je reactie!

Info: Carien van den Berg, manager zorg (010) 474 17 55.

Meer informatie en sollicitatie

Kijk voor meer informatie op de website van de SGZZH: www.sgzzh.nl. Wil je solliciteren? Stuur je brief naar SGZZH, afdeling P&O, Wormerhoek 14h, 2905 TX Capelle a/d IJssel of mail naar pz@sgzzh.nl

Bonisa

Z E N D I N G



Noodhulp
Aardbeving
CHINA

Aardbeving

Het zuidwesten van China is zwaar getroffen. In het bergachtige gebied, waar het epicentrum van de beving ligt, zijn duizenden mensen dakloos. De ramp veroorzaakt diep persoonlijk leed. Noodhulp is urgent.

Help mee!
Hulp komt aan!

Maak vandaag nog uw gift over!

Postbank 31.555.32 o.v.v. Aardbeving
Grachtweg 20, 2161 HN Lisse

De schade van de ramp is enorm.

Er is dringend gebrek aan: dekens, water, voedsel en medicijnen. Bonisa wil € 30.000 beschikbaar stellen voor hulp aan de slachtoffers. Zullen de Chinese christenen niet tevergeefs naar uw hulp uitzien? "...geeft gij hen te eten."

www.bonisa.nl
0252 -41 82 69

Vakantie op Texel



De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder bungalows, caravans en vijf nieuwe chalets.



De Noordel

Particulier park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy. Kijk op deverrassing.nl voor de laatste renovatie.



De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen. Alle jaargetijden beschikbaar.

Boeken bij of
werken op
De Verrassing?

Bel 0222 31 89 06
of kijk op
www.deverrassing.nl

Te huur: onze vijfpersoons stacaravan op camping de Hofstee in Nunspeet voor 245 Euro per week. Tot week 27 en na week 35: 195 Euro per week. Deze prijzen zijn inclusief toeristenbelasting, gas, water en elektriciteit. telefoon: 06- 16665370

SOCIALE CONTACTEN VIA HYVES EN MSN

Jongeren ontmoeten hun vrienden op school, de vereniging en in de kerk. Natuurlijk hebben ze hun mobiele telefoon. Maar steeds vaker kruipen ze achter de computer om via Hyves en MSN hun sociale contacten te onderhouden. Op een profielsite als Hyves maak je in een handomdraai een eigen internetpagina. Praten via MSN is al even eenvoudig.

NIEUWE VRAGEN

Dankzij Hyves en MSN zijn jongeren - en ouderen - niet meer aan de grenzen van tijd en plaats gebonden. Ook lijken er geen grenzen aan het aantal vriendschappen dat je via internet kunt onderhouden. Dat stelt ons voor nieuwe vragen.

Sommige mensen hebben het idee dat het onderhouden van contacten via internet ook grenzeloos is. Normen die in het normale menselijke verkeer gelden, doen er in de moderne communicatiemiddelen niet of minder toe. Het luistert allemaal minder nauw, zo lijkt het.

WAAR LIGT DE GRENS?

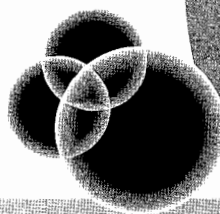
Veel ouders en opvoeders hebben in de dagelijkse opvoeding met Hyves en MSN te maken en vragen zich af waar ze de grenzen moeten trekken. Denk ook mee over deze actuele vragen tijdens de werkconferentie van Mediawijzer over 'Grenzeloze vriendschap'.

DENK MEE OVER EEN VERANTWOORDE MEDIAOPVOEDING!

WERKCONFERENTIE 'GRENZELOZE VRIENDSCHAP' HYVES EN MSN IN HET DAGELIJKSE LEVEN

Vrijdag 13 juni 2008, 13.30 - 19.00 uur.
Driestar Educatief, Gouda

- Voor opvoeders in kerk en onderwijs die zich professioneel of ambtshalve bezighouden met de (media-)opvoeding van kinderen en jongeren.
- Inschrijfgeld € 30,- p.p.



< MEDIAWIJZER >

De werkconferentie 'Grenzeloze vriendschap' is een initiatief van Mediawijzer, platform voor genormeerd mediagebruik.

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OVER PROGRAMMA EN AANMELDING OP WWW.MEDIAWIJZER.NL